

Økonomi- og indenrigsminister Simon Emil Ammitzbølls talepunkter og budskaber

Det talte ord gælder

Anledning	FIU samrådsspørgsmål Æ, Y og Z
Dato / tid	Torsdag d. 9/2 kl. 13-14
Talens varighed	5-10 minutter
Sted	Finansudvalget

FIU alm. del

Samrådsspørgsmål Æ

"Er regeringen uenig med bl.a. IMF, der har konkluderet, at øget ulighed mindsker væksten i økonomien og at det er en styrke for det danske samfund, at Danmark har en relativ lav ulighed, sammenlignet med andre vestlige samfund?"

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Benny Engelbrecht (S) og Pernille Rosenkrantz-Theil (S).

Samrådsspørgsmål Y

"Er det regeringens politik ikke at beskæftige sig med økonomisk ulighed og hvordan vil dette i givet fald påvirke regeringens politik, jf. artiklen "Økonomisk ulighed er ikke værd at beskæftige sig med" i Jyllands Posten den 10. januar 2017?"

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Benny Engelbrecht (S) og Pernille Rosenkrantz-Theil (S).

Samrådsspørgsmål Z

"Vil regeringen aktivt arbejde for at øge den økonomiske ulighed i de kommende år?"

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Benny Engelbrecht (S) og Pernille Rosenkrantz-Theil (S).

Indledning

- Tak for spørgsmålene om økonomisk ulighed.
- Jeg formoder, at spørgsmålene blandt andet er afledt af mine udtalelser om ulighed.
- Det er måske lidt utraditionelt, men lad mig citerer mig selv:
- ”Jeg mener ikke, at Danmark er et land, hvor ulighed er et problem, som er værd at beskæftige sig med”
- Det er en udtalelse, som jeg gerne står på mål for.
- Der er til gengæld en række andre forhold, som det er relevant at beskæftige sig med.
- Dansk økonomi står over for en række udfordringer, som det er afgørende, at vi får adresseret.
- Regeringen har i regeringsgrundlaget opsat en række mål, som det er værd at styre efter i tilrettelæggelsen af den økonomiske politik.
- Højere velstand, højere beskæftigelse, lavere skattetryk og lavere udgiftstryk for at nævne nogle centrale eksempler.
- I takt med at målene bliver indfriet, får vi et Danmark med langt flere muligheder, og det kommer forhåbentligt alle til gode.
- Regeringen vil skabe et stærkere og rigere Danmark – hvor velstandsudviklingen ikke alene er til gavn for de få, men giver bedre muligheder for alle (jf. regeringsgrundlaget).
- Økonomiske mål kan selvfølgelig ikke stå alene. Der er udfordringer, der ikke handler om økonomi.
- Der er fx sociale problemer – som det er vigtigt, at vi får håndteret bedre end i dag.

- Socialt udsatte og mennesker med handicap får i dag en velmenende og i mange tilfælde omfattende støtte. Men der har været for lidt fokus på, om indsatsen gør en tilstrækkelig stor forskel.
- Regeringen arbejder derfor efter 10 mål for social mobilitet.
- Der er blandt andet et mål for en øget arbejdsmarkedstilknytning for mennesker med handicap og øget arbejdsmarkedstilknytning for psykisk sårbare samt mål om færre hjemløse.
- Og så er der "udfordringer", som *ikke* er rigtige problemer. Som jeg ikke mener, at vi skal styre efter i politikudviklingen. I hvert fald ikke i Danmark.
- I min verden falder økonomisk ulighed i den kategori.
- Jeg mener faktisk, at der er store risici forbundet med at styre efter økonomisk ulighed i en dansk kontekst.
- Vi risikerer at overse de mennesker, der har store reelle sociale problemer, men som ikke får glæde af lavere indkomstforskelle.
- Vi risikerer at dæmme op for fornuftige og afbalancerede reformer, fordi de øger indkomstforskellene lidt.

Indkomstforskelle og økonomisk vækst – "Æ"

- Jeg bliver spurgt til, om regeringen er enig med blandt andet IMF i, at ulighed mindsker væksten i økonomien.
- Der er ikke en entydig og universel sammenhæng mellem vækst og ulighed.

- I forbindelse med dette samrådsspørgsmål har jeg været tilbage i gemmerne for at se, hvad der tidligere har været ment om sammenhængen mellem vækst og ulighed.
- Den tidligere SR-regering deler tilsyneladende mit synspunkt.
- I forbindelse med et beslutningsforslag (B18 om en ulighedsudredning) har den daværende økonomi- og indenrigsminister Morten Østergaard svaret følgende:
 - ”Der er ikke belæg for at sige, at der er en entydig og universel sammenhæng mellem indkomstforskelle og vækst. Sammenhængen er kompleks og afhænger af en række forhold.”
- Det fremgår endvidere, at:
 - ”Man kan således ikke konkludere, at større ulighed entydigt skader væksten (ligesom der heller ikke er belæg for det modsatte udsagn).”
- I samrådsspørgsmålet er der ikke refereret til en konkret analyse.
- Man skal imidlertid være opmærksom på, at analyser fra IMF og OECD ofte trækker på landesammenligninger.
- Sådanne landesammenligninger giver ikke et godt grundlag for at drøfte sammenhængen mellem ulighed og vækst i en dansk kontekst.
- Det er blandt andet meget vanskeligt at vurdere årsagssammenhænge på baggrund af landesammenligninger (der er forskel på korrelation og en årsagssammenhæng).
- Tag fx Kina sammenlignet med Danmark: Er væksten høj pga. den store ulighed sammenlignet med Danmark? Eller falder uligheden i Kina netop pga. den høje vækst, mens uligheden i Danmark stiger marginalt?

- Analyserne tager ikke højde for landes meget forskellige samfundsmodeller og indretning af uddannelsessystem, arbejdsmarked, socialt sikkerhedsnet mv.
- Der tages heller ikke højde for landenes forskellige udgangspunkter med hensyn til indkomstniveauer og indkomstforskelle.
- Analyserne tager heller ikke højde for, at offentlige ydelser – fx offentlig finansieret uddannelse og sundhed – har en stor omfordelende virkning i eksempelvis Danmark.
- I Danmark har De Økonomiske Råd også set på sammenhængen mellem vækst og ulighed.
- Rådet har også peget på, at sammenhængen ikke er entydig.
- Samrådsspørgsmålet går også på, hvorvidt det er en styrke for det danske samfund, at Danmark har en relativ lav ulighed.
- Det er en styrke, at Danmark er et samfund, hvor der er høj grad af lige muligheder.
- Det er der grund til at være glad for, og det er der brug for at bygge videre på. Og det kan gøres endnu bedre.
- Regeringen vil eksempelvis lægge op til at tilpasse SU-niveauet og samtidig styrke uddannelserne, så alle har gode muligheder for at få de bedste kvalifikationer.
- Det direkte provenu vil blive brugt til at styrke danskernes kompetencer og ruste arbejdsstyrken til fremtidens arbejdsmarked.
- Det er et godt eksempel på, at reformer kan bidrage til at styrke *både* lige muligheder og væksten. Det er fornuftigt selv om indkomstforskellene umiddelbart stiger en smule.

Vil regeringen beskæftige sig med økonomisk ulighed og betydningen for regeringens politik – ”Y”

- Så er der spørgsmålet om, hvorvidt regeringen vil beskæftige sig med økonomisk ulighed og betydningen for regeringens politik.
- Jeg har allerede redegjort for, at regeringen ikke vil styre efter et mål for økonomisk ulighed – hverken i opad- eller nedadgående retning.
- Men regeringen vil overvåge udviklingen i levevilkår, herunder indkomsterne.
- Regeringen vil fortsat offentliggøre publikationen ”*Fordeling og incitament*”.
- Der vil her være rig mulighed for at følge udviklingen i gini-koefficienten, lavindkomstgrupper og andre mål. Målet og håbet er, at vi får et nuanceret og fælles grundlag for debatten.
- Når man fravælger at styre efter økonomisk ulighed, så giver det meget bedre mulighed for at sætte fokus på de reelle sociale problemer, som der er i det danske samfund.
- Som allerede nævnt vil regeringen forfølge 10 mål for social mobilitet. Det er mål, som Børne- og Socialministeriet hvert år vil følge op på i Socialpolitisk Redegørelse.

Om hvorvidt regeringen vil arbejde aktivt for at øge den økonomiske ulighed – ”Z”

- Endelig spørgsmålet om regeringen vil arbejde aktivt for at øge den økonomiske ulighed.
- Helt kort svar på det spørgsmål. Nej, regeringen vil ikke arbejde aktivt for at øge den økonomiske ulighed.

Afslutning

- Jeg synes, at der er god grund til at glæde sig over, at vi har et samfund med gode og lige muligheder for at skabe det liv, man ønsker for sig selv og sine børn.
- Vi skal have mod og fremsyn. Vi skal lave reformer, der øger arbejdsudbuddet og produktiviteten. Vi skal videreudvikle velfærdssamfundet og modernisere den offentlige sektor.
- Det gør vi ikke ved at styre efter økonomisk ulighed. Indkomstforskellene i Danmark er relativt små, og de er ikke steget kraftigt i de senere år fra 2008 til 2014 (målt ved gini-koefficienten).
- Der er til gengæld mange andre udfordringer, vi skal have håndteret.
- Den tidligere S-ledede regering gennemførte en række reformer af blandt andet førtidspension, kontanthjælp og lavere skat på arbejde. Det var reformer, der bidrog til at øge indkomstforskellene moderat.
- Jeg håber, at spørgerne og spørgernes parti har det i erindringen, når der indledes forhandlinger om de forslag, som regeringen i den kommende tid vil fremlægge.
- Mit håb er også, at regeringen sammen med Folketingets øvrige partier kan finde gode løsninger på de udfordringer, som Danmark står overfor.
- Tak for ordet.